

## **Rakvere Reaalkooli õpilaste tugimeetmete rakendamise kord**

Tugimeetmeid rakendatakse õpilaste suhtes, kes vajavad täiendavat tähelepanu, arenguvõimalusi ja suunamist andekuse, õpiraskuste, väheste õpioskuste, käitumisprobleemide või tervisliku seisundi tõttu. Vajadusel toetatakse muu koduleelega õpilasi.

### **1. Üldsätted**

1.1. Tuge vajavaid õpilasi toetavad ja nõustavad õpetajad ja tugispetsialistid. Toetatakse õpilaste edasijõudmist ja/või ennetatakse koolist väljalangemist ning luuakse hariduslike erivajadustega õpilastele (sh andekatele) arenguks vajalikud võimalused.

1.2. Tugiteenuste korraldamisel lähtutakse riiklikest õigusaktidest, kooli õppekavast, lapsevanema nõusolekust ning käesolevast korrast.

1.3. Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (HEVKO) ülesanne on korraldada koolisisest ja -välist võrgustikutööd ning avada õpilasele individuaalse arengu jälgimise kaart.

1.4. Õpilaste kohta, kelle puhul rakendatakse tugimeetmeid, tehakse märge Eesti Hariduse Infosüsteemi (EHIS) ja / või Rakvere haridusteenuste haldamise süsteemi (ARNO).

### **2. Põhimõtted**

Tugimeetmete rakendamise põhimõtted on

- 1) tuge vajavate õpilaste võimalikult varajane märkamine ja väljaselgitamine õpitulemusvestluste (aineõpetaja arutab õpilasega õppimisega seotud õnnestumised ja probleemid, koos tehakse õpiabiplaani, nt konsultatsioonides/õpiabis osalemine, kontrolltöödeks valmistumine, järelevastamine), pedagoogilis-psühholoogilise hindamise, tasemetööde, diagnoos- ja kontrolletteütluste, õpilase erinevates tingimustes käitumise korduva ja täpsema vaatluse, lapse meditsiiniliste uuringute ja/või arenguveestluste põhjal;
- 2) õpilase esmane abistamine ja nõustamine;
- 3) lapsevanemale info andmine lapse probleemide ja abistamise võimaluste kohta ning vastavalt vajadusele lapsevanema kaasamine.

### **3. Rakendatavad tugimeetmed**

3.1. Õpilase suhtes võib rakendada põhikooli ja gümnaasiumi seaduses sätestatud tingimustel ja korras kohaldatavaid tugimeetmeid, sealhulgas arenguveestluste korraldamine, õppimist abistava tunni soovitamine, individuaalse õppekava rakendamine, õpilase suunamine/vastuvõtmine pikapäevarühma, tugispetsialisti teenuse osutamine, õpilase vajadustest lähtuvalt sobiva õpikeskkonna loomine, kooli juures tegutseva huviringi soovitamine.

3.2. Tuge vajavatele õpilastele tagatakse võimalusel üldine, tõhustatud või eritugi. Üldine tugi määratakse koolis eripedagoogi ettepanekul ja vanema nõusolekul direktori käskkirjaga.

Lapsevanemal on õigus igal hetkel keelduda lapse edaspidisest osalemisest õpiabitundides, täites selleks õpiabist loobumise avalduse. Tõhustatud ja erituge rakendatakse Rajaleidja otsusel.

3.3. Kõigi toe otsuse saanud õpilaste kohta avatakse Stuudiumis õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart (ÕIAJK), mille täitmist koordineerib klassijuhataja.

3.4. Andekate õpilaste tugimeetmed on

- 1) individuaalne õppekava;
- 2) keerukama raskusastmega ja ainekava laiendavad ülesanded;
- 3) olümpiaadid, konkursid, huvikoolid ja -ringid;
- 4) loovtööd ja/või projektõpe.

3.5. Õppekava nõuetele vastavate õpitulemuste saavutamise üldise toe meetmed on

- 1) õppimist abistavad tunnid I kooliastmes, aineõpetaja konsultatsioonid II ja III kooliastmes;
- 2) eripedagoogiline õpiabirühm I kooliastmes;
- 3) õpiabiplaan;
- 4) individuaalne õppekava (IÕK);
- 5) pikapäevarühm 1. ja 2. klassis;
- 6) eripedagoogi nõustamine;
- 7) logopeediline tugi;
- 8) sotsiaalpedagoogi nõustamine;
- 9) psühholoogi nõustamine;
- 10) kooliõe nõustamine;
- 11) abiõpetaja kasutamine.

3.6. Rajaleidja otsusega määratud tõhustatud või eritoe õpilaste tugiteenused on

- 1) õpe eriklassis või eriklassi puudumisel osajaline õpe individuaalselt või rühmas;
- 2) õpiabi (põhjendatud juhtudel ajutine lisatund);
- 3) ühele õpilasele keskendunud õpe;
- 4) vähendatud õpitulemused;
- 5) sotsiaalpedagoogi teenus;
- 6) logopeediline tugi;
- 7) psühholoogi teenus;
- 8) eripedagoogi teenus.

3.7. Kui koolis puudub vastav spetsialist, annab kool vanemale teada, et tal on õigus vajaliku tugiteenuse saamiseks pöörduda kohaliku omavalitsuse (KOV) poole.

3.8. Juhul kui õpilane pole kasutanud talle määratud tugimeetmeid ja -teenuseid, teavitatakse sellest klassijuhatajat ja lapsevanemat.

3.9. Kui toetamine ja nõustamine ei ole viinud soovitud tulemuseni, kaasatakse koostöös lapsevanemaga koolivälised tugispetsialistid (Rajaleidja keskus, psühholoog, psühhiaater, politsei, kohaliku omavalitsuse spetsialistid jne).

## **4. Tugimeetmete kirjeldus**

### **4.1. Õppimist abistav tund / konsultatsioon**

Õppimist abistavates tundides / konsultatsioonis osalemine võimaldab õpilasel, kellel on tekkinud ajutine mahajäämus, saavutada eeldatavad õpitulemused. Konsultatsioonitunnid toimuvad kokkuleppel aineõpetajaga.

4.1.1. I kooliastme õpilased, kellel on tekkinud ajutine mahajäämus, saavad osaleda õppimist abistavas tunnis / konsultatsioonis, et saavutada eeldatavad õpitulemused edasiseks õppeprotsessiks.

4.1.2. II ja III kooliastme õpilastel on võimalik abi saamiseks osaleda aineõpetaja korraldatavates individuaal- ja rühmakonsultatsioonides, kus arutatakse aineõpetuse üksikküsimusi, aidatakse õppida ja üldteadmisi omandada.

4.1.3. Ajutise mahajäämuse õpitoetusplaani koostab aineõpetaja õpilasele, kellel on trimestri lõpuks mõnes aines saavutamata nõutud õpitulemused.

### **4.2. Õpiabi**

Õpiabi on õpiraskustesse sattunud õpilase täiendav õpetamine ja abistamine, õpioskuste arendamine, kirjaliku ja/või suulise kõne korrigeerimine, mis võib toimuda õpiabitundides.

Õpiabi vajaduse selgitab välja eripedagoog ja/või eripedagoog-assistent koostöös aineõpetajaga.

4.2.1. Õpiabirühma eesmärk on toetada I kooliastme (erandjuhtudel ka II kooliastme) õpilasi, kellel on ajutised või püsivad ainealased õpiraskused, välja kujunemata õpioskused ning kes vajavad õpioskuste ja -harjumuste kujundamiseks toetavat õppekorraldust.

4.2.2. Õpiabirühma tunnid toimuvad võimalusel selle ainetunni ajal, milles õpilasel täheldatakse raskusi. Erandjuhul võib õpiabi anda enne või pärast õppetunde. Õpiabirühma tunnid kantakse Stuudiumi päevikusse.

### **4.3. Individuaalne õppekava (IÕK)**

Individuaalne õppekava (IÕK) on riiklikes õppekavades sätestatud korras nii üldtuge vajavate kui ka Rajaleidja otsustega õpilastele koostatud õppekava, mis loob konkreetsele õpilasele tingimused võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks. IÕK koostatakse õpilasele, kelle õppeajas, -sisus, -protsessis ja -keskkonnas tehakse muudatusi või kohandusi, millega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga.

IÕK koostamist koordineerib eripedagoog, kes kaasab koostamisse õpilase ja/või lapsevanema ning vajalikud õpetajad ja tugispetsialistid.

4.3.1. IÕK esimeses osas kirjeldatakse õppekava sätestamise alus, põhjused ning selle koostamisega seotud isikud. Samuti on välja toodud, milliseid muudatusi ja kohandusi teeb aineõpetaja õppetöö eesmärkides, materjalides ja/või õppetöö korralduses võrreldes klassiga.

4.3.2. IÕK teises osas nimetab aineõpetaja pakutavad toed, mida laps saab tunnitöös ja / või hindeliste tööde puhul.

### **4.4. Pikapäevarühm**

Pikapäevarühmas pakutakse õpilasele järelevalvet ning pedagoogilist juhendamist ja suunamist õpest vaba aja sisustamisel, koduste õpiülesannete täitmisel, huvitegevuses ning huvide arendamisel.

#### **4.5. Eripedagoogi nõustamine**

Tuge vajavate õpilaste nõustamise eesmärk on õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugimeeskonna liikmete, õpetajate ning lapsevanematega.

4.5.1. Eripedagoog teeb lapsevanemale tema lapse õppe ja arengu toetamise eesmärgil ettepanekuid täiendavateks uuringuteks ning vajadusel korraldab kooliväliste spetsialistide toe ja nõustamise.

4.5.2. Eripedagoog koordineerib hariduslike erivajadusega õpilastega seotud dokumentatsiooni täitmist.

#### **4.6. Sotsiaalpedagoogi nõustamine**

Sotsiaalpedagoogi nõustamise eesmärk on kohanemis-, käitumis- ja õpiprobleemidega õpilase tegutsemisvõime ja toimetuleku toetamine koostöös õpilast ümbritseva võrgustikuga. Sotsiaalpedagoog on õpilase sotsialiseerumisprotsessi toetaja.

4.6.1. Sotsiaalpedagoog nõustab koostöös klassijuhatajate ja aineõpetajatega nn riskigruppi kuuluvaid õpilasi, hindab ressursse ja riske. Tegeleb koolikohustust mittetäitvate õpilaste ja nende peredega. Korraldab võrgustikutööd kooliväliste spetsialistidega ja kohaliku omavalitsusega, et vajadusel toetada sotsiaalmajanduslikes raskustes peresid.

4.6.2. Sotsiaalpedagoog koordineerib õpilaste isiksuse arengut toetavate tegevuste ja õppimisvõimaluste korraldamist (käitumise tugikava, koolivälised toetusgrupid, huvigrupid jne) ja täidab õpilasega seotud dokumentatsiooni.

#### **4.7. Psühholoogi nõustamine**

Koolipsühholoogi nõustamise eesmärk on õpilaste arengut mõjutavate tegurite hindamine ja õpilase arengu toetamine koostöös lapsevanemate ja kooli personaliga, kaasates vajadusel teiste erialade spetsialiste.

4.7.1. Koolipsühholoog nõustab õpilasi õppetöö ning vaimse tervisega seotud probleemidega toimetulemisel, tunnetusprotsesside, vaimsete võimete, käitumis- ja suhtlemisuskuste arendamisel ning õpi- ja karjäärivalikute tegemisel.

4.7.2. Koolipsühholoog kavandab õpilase tugivõrgustikult kogutud info põhjal edasise tegevuskava, nõustab vajadusel lapsevanemaid ja kooli personali ning täidab õpilasega seotud dokumentatsiooni.

#### **4.8. Kooliõe nõustamine**

Kooliõe töö eesmärk on jälgida õpilaste vaimset ja füüsilist arengut.

4.8.1. Kooliõe kontrollib krooniliste haiguste ja seisunditega laste tervist vähemalt kord aastas.

4.8.2. Kooliõe nõustab tervisekontrolli käigus õpilasi (lapsevanemaid) tervise, tervisekäitumise ja vajadusel rehabilitatsiooniplaaniga seotud küsimustes. Vajadusel suunab õpilase perearsti või eriarsti konsultatsioonile.

4.8.3. Kooliõe kontrollib vajadusel krooniliste haigustega õpilaste eriarsti poole pöördumisi, ravi ja ravimite manustamist. Vajadusel annab ise arsti välja kirjutatud ravimeid.

4.8.4. Kooliõe nõustab õpilast, lapsevanemaid ja õpetajaid, kui õpilane vajab tervise tõttu muutusi õppetöös.

#### **4.9. Abiõpetaja**

Abiõpetaja töö eesmärk on toetada hariduslike erivajadustega õpilaste arengut nii ainetunnis kui ka kokkuleppel aineõpetajaga ainetunni toimumise ajal individuaaltunnis. Vajadusel toimub individuaalõpe pärast tunde.

4.9.1 Abiõpetaja ülesanne on õpilaste toetamine õpiülesannete ja kooli kodukorra täitmisel, vajadusel abistab õpilasi õppekäikudel ja muudel õpilasüritustel.

4.9.2. Abiõpetaja lähtub õpilaste toetamisel aineõpetaja antud ülesannetest, teeb aineõpetajatega koostööd tuge vajavate õpilaste toetamisel.

#### **5. Rakendamise dokumendid**

##### **5.1. Õpiabi teavitamise leht (Lisa 1)**

Üldine tugi määratakse eripedagoogi ettepanekul ja vanema nõusolekul direktori käskkirjaga.

##### **5.2. Õpiabist loobumise leht (Lisa 2)**

Lapsevanemal on õigus igal hetkel keelduda lapse edaspidisest osalemisest õpiabitundides, täites selleks kooli kodulehelt leitava õpiabist loobumise avalduse. Tõhustatud ja erituge rakendatakse Rajaleidja otsusel.

##### **5.3. Individuaalse arengu jälgimise kaart (ÕIAJK) (Lisa 3)**

Kõigi toe otsuse saanud õpilaste kohta avatakse Stuudiumis õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart (ÕIAJK), mille täitmist koordineerib klassijuhataja.

##### **5.4. Pikapäevarühma avaldus**

Pikapäevarühm saavad osaleda 1. ja 2. klassi õpilased. Lapsevanem täidab pikapäevarühma avalduse Rakvere haridusteenuste haldamise süsteemis ARNO.

##### **5.5. Individuaalne õppekava (IÕK) (Lisa 4, Lisa 5)**

IÕK koostatakse õpilasele, kelle õppeajas, -sisus, -protsessis ja -keskkonnas tehakse muudatusi või kohandusi, millega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga.

5.5.1 IÕK koostamist koordineerib eripedagoog, kes kaasab koostamisse õpilase ja/või lapsevanema ning vajalikud õpetajad ja tugispetsialistid.

5.5.2. Individuaalse õppekava rakendamiseks täidab lapsevanem nõusolekulehe, mis on leitav kooli kodulehelt.

LISAD

## Lisa 1 - ÕPIABI TEAVITAMISE LEHT

### Õpiabi teavitamise leht

Lp lapsevanem

Rakvere Reaalkooli õpilaste tugimeetmete rakendamise kord näeb ette, et üks pakutav tugimeede õpilastele on õpiabirühm. Soovituse õpilase õpiabirühma suunamiseks teeb aineõpetaja, loa annab lapsevanem ning tunde annab eripedagoog (assistent) ja/või klassiõpetaja.

Õpiabitunnid toimuvad 1 kuni 2 korda nädalas ning need kajastuvad tunniplaanis.

**Soovime pakkuda õpilasele ..... (nimi) lisatuge õpiabitundide näol.**

Lapse õpiabitunnis osalemiseks on vaja lapsevanema nõusolekut.

**Soovin / ei soovi, et minu laps osaleb õpiabitunnis.**

Juhul kui lapsevanem soovib katkestada lapse õpiabirühmas osalemise, tuleb selleks saata allkirjastatud avaldus kooli HEVKOle (kaie.kender@rakvererk.ee)

Lapsevanema nimi .....

Lapsevanema allkiri .....

Kuupäev .....

## Lisa 2 - ÕPIABIST LOOBUMISE AVALDUS

### Õpiabist loobumise avaldus

Rakvere Reaalkooli HEVKO-le

#### AVALDUS

Soovin, et minu laps ..... ei osaleks enam kooli pakutavates õpiabitundides.

Lapsevanema nimi .....

Lapsevanema allkiri .....

Kuupäev .....

## Lisa 3 - ÕPILASE INDIVIDUAALSE ARENGU JÄLGIMISE KAART (ÕIAJK)

### Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart

Kaardi avamise aeg .....

Nimi .....

Kool .....

Klass .....

Kodune keel .....

### I ÕPILUGU

### II ÕPILASE INDIVIDUAALSUSE MÄRKAMINE JA ESMANE TOETAMINE

#### I tasand

Klassijuhataja kokkuvõte õpilase õppetegevusest, käitumisest ja huvialadest

#### II tasand

Aineõpetajate kokkuvõte õpilase toimetulekust

Kooli tugimeeskonna tähelepanekud ja soovitused:

- Eripedagoog
- Sotsiaalpedagoog
- Psühholoog
- Abiõpetaja

### III KOKKUVÕTTED JA ETTEPANEKUD

Rakendatavad tegevused ja tulemuslikkus

Kuupäev

Klassijuhataja

HEVKO

Lapsevanem



## Lisa 4 - INDIVIDUAALNE ÕPPEKAVA

### Individuaalne õppekava (IÕK)

#### 1. Üldandmed

**Õpilase nimi** .....

**Isikukood** .....

**IÕK koostamise alus:** põhikooli riiklik õppekava

**Õppeaine(d):** .....

**IÕK rakendamise algus (õppeaasta, klass, kuupäev)** .....

**IÕK lõpetamise kuupäev** .....

#### 2. IÕK rakendamise põhjused. Rakendamise alus

Rakendamise põhjus	Rakendamise alusdokument, kuupäev

#### 3. Tugimeetmete rakendamine individuaalne töökava

Kava on vaja täita iga õppeaine kohta, milles õppetegevust kohandatakse.

Tee ristike (x) lahtrisse “Rakendan tunnitöös” juhul, kui kasutad meetet igas tunnis õppimise lihtsustamiseks. Tee mäрге lahtrisse “Rakendan hindelistes töödes” juhul, kui kasutad meetet ainult hindelistel vastamistel.

Tee mõlemasse lahtrisse mäрге (x), kui kasutad meetet nii tunnitöös kui ka hindelistes töödes.

<b>Rakendatav tingimus</b>	<b>Rakendan tunnitöös (+aine)</b>	<b>Rakendan hindelistes töödes (+aine)</b>	<b>Täpsustus</b>
Tööjuhendi täiendav selgitamine			
Töö käigus juhendamine			
Töö raskusastme reguleerimine (astme vähendamine)			
Rohkem aega ülesannete täitmiseks			
Sobiv (individuaalne, vähendatud koosseisus) ja rahulik keskkond vastamiseks (täpsustada, millist meetodit rakendatakse)			
Individuaalne vastamine õpetaja juhendamisel			
Ülesannete täitmine iseseisval tööal alternatiivsel viisil			
Ülesannete juhiste või küsimuste lihtsustamine			
Tekstide jõukohastamine			
Luba kasutada hindelises töös ja/või tunnitöös abimaterjale ja -vahendeid			
Kirjutamisraskustega õpilastel võimaldatakse kasutada spetsiaalseid arvutiprogramme, sõnaraamatuid, küsida õpetajalt sõnade õigekirja kohta jm			
Teema kinnistamiseks konsultatsioonitunnid			
Lapsele arusaadavam õpetajapoolne kirjaliku töökorralduse suuline ümbersõnastamine töökorralduse sõnastuse lihtsus, mille tagab lapsele mõistetav grammatiliste vormide ja sõnavara kasutamine			
Õppeülesannetesse täpsustavate juhiste ja näidiste lisamine või ärajätmine			
Kontrollivõimalused töö ajal ja pärast tööd			
Õpilase iseseisva töötamise taseme			

reguleerimine tuttavate töövõtete ja jõukohase materjali valikuga			
Korraldusele negatiivse instruksiooni lisamine			
Korralduse saatmine näpu/käe osutusega			
Verbaalset instruksiooni meenutamine			
Tähelepanu juhtimine tunnustele või detailidele, mis võivad õpilasel jääda märkamata			

**Lisa 5 - INDIVIDUAALSE ÕPPEKAVA (IÕK) RAKENDAMISE NÕUSOLEK**

**IÕK rakendamise nõusolek**

Rakvere Reaalkooli direktorile

AVALDUS

Kuupäev .....

Palun võimaldada minu lapsele ..... (..... klass)

individuaalse õppekava rakendamist järgmistes ainetes:

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

Lapsevanema nimi .....

Lapsevanema allkiri .....